

วัดกิ่งแก้ว

ชื่อแหล่ง วัดกิ่งแก้ว

ที่ตั้ง ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

เส้นทางเข้าสู่แหล่ง กรุงเทพมหานครใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 34 (บางนา-ตราด) ระยะทาง ประมาณ 12.5 กิโลเมตร จะถึงสี่แยกบริเวณบ้านคลองสลอด เลี้ยวซ้ายเข้าไปประมาณ 4.5 กิโลเมตร วัดจะตั้งอยู่ในซอยทางซ้ายมือ เข้าไปประมาณ 200 เมตร

สภาพภูมิศาสตร์ พื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบลุ่มต่ำปากแม่น้ำ

แหล่งน้ำ มีลำคลองและหนองน้ำขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป รอบ ๆ พื้นที่ที่ใกล้ที่สุดอยู่ทางทิศตะวันตกของวัดชื่อว่า “คลองชวดลากข้าว”

ประวัติ สร้าง พ.ศ. 2428 สมัยรัชกาลที่ 5 เดิมชื่อ “วัดกิ่งไผ่” หม่อมกอบแก้วบูรณะจึงเปลี่ยนชื่อ

หลักฐานทางด้านโบราณคดี :

พระอุโบสถ อาคารทรงไทยก่ออิฐถือปูน หลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้อง (ปัจจุบันใช้สังกะสีแทนเนื่องจากหลังคารั่ว) ซ้อนกัน 3 ชั้น ชั้นละ 2 ตับ ด้านข้างมีชายคาปีกนกมีเสापูนทรงกลมรองรับ ด้านหน้ามีมุขยื่นออกมา 1 ห้อง ซึ่งสร้างเพิ่มเติมขึ้นในภายหลัง หลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้องดินเผาสีน้ำเงิน มีเสาไม้แปดเหลี่ยมลงรักปิดทองประดับกระจกจำนวน 2 ต้นรองรับโครงหลังคา ช่อฟ้าใบระกาหางหงส์ไม้ประดับกระจก หน้าบันและปั้นลมของพระอุโบสถทั้งด้านหน้าและหลังเป็นปูนปั้นรูปเทพพนมประดับด้วยลวดลายพันธุ์พฤกษาใบไม้ดอกไม้ประดับด้วยเครื่องถ้วยชามลายครามและเครื่องถ้วยเบญจรงค์ หน้าบันมุขด้านหน้าส่วนบนเป็นไม้แกะสลักประดับกระจกรูปเทพพนมขนาดเล็กจำนวน 6 องค์และลวดลายกนก ส่วนล่างเป็นรูปประติมากรรมปูนปั้นรูปพระพุทธรูปปูนปั้นประทับนั่งปางสมาธิจำนวน 4 องค์ และเทพพนมจำนวน 1 องค์ ด้านข้างประดับกระจกเป็นรูปต้นไม้และสัตว์ป่านานาชนิด แถวล่างสุดเป็นรูปสัตว์ประกอบด้วย ไก่ พญานาค เต่า วัว สิงโต และม้า มีอักษรระบุ “พ.ศ.๘๑”

พระอุโบสถมีระเบียงโดยรอบ ผนังปูนมีเสาประดับผนัง ผนังด้านหน้ามีภาพจิตรกรรมรูปพระพุทธรูปประวัติ ตอนเสด็จปริณิพพาน ชุ่มประตูด้านหน้าทรงมงกุฎ ชุ่มประตูด้านหลังและหน้าต่างเป็นชุ่มหน้านางซ้อนกัน 2 ชั้น มีประตูทางเข้าหน้า-หลังด้านละ 2 ประตู หน้าต่างด้านละ 6 บาน บานประตูหน้าต่างไม้ประดับกระจก ผนังพระอุโบสถด้านในมีภาพจิตรกรรมเต็มพื้นที่ทั่วทั้งผนัง ผนังด้านหลังพระประธานเป็นรูปพุทธรูปประวัติ ตอนเสด็จโปรดพุทธมารดาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ด้านหน้าพระประธานรูปพุทธรูปประวัติ ตอนมารผจญ ผนังทั้งด้านซ้ายและขวาเป็นรูปพุทธรูปประวัติ สีของภาพจิตรกรรมเป็นสีเอกรงค์ ประกอบด้วยสีเหลืองแดง น้ำเงิน เขียว เพดานพระอุโบสถไม้ทาสีแดง วาดเป็นภาพดาว และบางส่วนประดับด้วยดาวไม้แกะสลัก

ชุ่มใบเสมารอบพระอุโบสถ เป็นชุ่มทรงสถูปมีเจดีย์ทรงระฆังกลมประดับอยู่ด้านบน

พระวิหาร อาคารก่ออิฐถือปูนทรงไทย หลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้องซ้อนกัน 2 ชั้น ชั้นละ 2 ตับ ช่อฟ้าใบระกาหางหงส์ไม้ประดับกระจก หน้าบันด้านหน้าไม้ประดับกระจก ส่วนบนเป็นภาพเทพพนมประดับด้วยภาพสัตว์และลายก้านขดรูปพันธุ์พฤกษา ส่วนล่างเป็นแผ่นไม้ประดับกระจกแบ่งออกเป็นช่อง ๆ เป็นภาพทศชาติชาดก หน้าบันด้านหลังชำรุด พระวิหารล้อมุมทั้งด้านหน้าและด้านหลัง (ด้านหลังถูกรื้อออกไป) มีเสापูนสี่เหลี่ยมรองรับโครงหลังคา บัวหัวเสาเป็นรูปกรวยเชิงปูนปั้นประดับกระจก ผนังพระวิหารเป็นผนังปูน ชุ่มหน้าต่างเป็นชุ่มหน้านางปูนปั้นประดับกระจก มีประตูทางเข้า

ด้านหน้า-ด้านหลังด้านละ 2 ประตู หน้าต่างด้านข้างด้านละ 3 บาน บานประตูหน้าต่างไม้เขียนลายรด
น้ำ

เจดีย์ เจดีย์ทรงระฆังก่ออิฐถือปูนบุด้วยกระเบื้องดินเผา มีกำแพงแก้วโดยรอบ ฐาน
เจดีย์มีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปทั้งสี่ทิศ องค์ระฆังมีฐานบัวลูกแก้วรองรับ 3 ชั้น องค์ระฆังทรงกรวย
บัลลังก์รูปสี่เหลี่ยมประดับด้วยรูปช้างหมอบ รองรับมาลัยเถาและปลียอดเจดีย์

การกำหนดอายุสมัย กรุงรัตนโกสินทร์(รัชกาลที่ 5)

การประกาศขึ้นทะเบียน ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน

รูปแบบของแหล่งโบราณคดี ศาสนสถานในพุทธศาสนา ยังมีประโยชน์ใช้สอย

วันเวลาที่ปฏิบัติงาน สัปดาห์ 28 เม.ย.43 บันทึก 18 พ.ค.43

ผู้ปฏิบัติงาน นายเดชา สุตสวาท

ที่มาของข้อมูล จังหวัดสมุทรปราการ.ต้นฉบับหนังสือ วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดสมุทรปราการ.คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร
และจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวฯ จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6
รอบ 5 ธันวาคม 2542

ประกาศกรมศิลปากร

เรื่อง ขึ้นทะเบียนและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ อธิบดีกรมศิลปากร จึงประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถานในเขตท้องที่จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร, สมุทรปราการ ดังนี้

๑. โบราณสถานวัดสนามพราหมณ์ ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๑ ไร่ ๑ งาน ๘๐ ตารางวา

๒. โบราณสถานวัดราษฎร์บำรุง (หงอนไก่) หมู่ที่ ๒ ตำบลคลองมะเค็ด อำเภอกะทู้มแบบ จังหวัดสมุทรสาคร พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๑ งาน ๘๘.๕ ตารางวา

๓. โบราณสถานวัดเกาะ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๑ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา

๔. โบราณสถานวัดใหญ่บ้านบ่อ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๘ ไร่ ๓ งาน ๘๖ ตารางวา

๕. โบราณสถานวัดกิ่งแก้ว ตำบลทรายขาว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๑ ไร่ ๑ งาน ๖๐ ตารางวา

รายละเอียดดังปรากฏตามแผนผังแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

นาวาอากาศเอก อารุณ เจริญสุข

อธิบดีกรมศิลปากร

ภาพประกอบ :

พระอุโบสถ (หลังเก่า) วัดกึ่งแก้ว

ด้านหน้าพระอุโบสถ (หลังเก่า) วัดกึ่งแก้ว มีการต่อเติมมุขออกมาภายหลัง

ด้านหน้าพระอุโบสถวัดกิ่งแก้ว

ซุ้มประตูทางเข้าพระอุโบสถทรงมงกุฎ
หรือทรงปราสาท

เจดีย์ก่ออิฐถือปูนประดับกระเบื้องเคลือบทรงระฆัง

ภายในพระอุโบสถประดิษฐานพระพุทธรูป

ผนังพระอุโบสถวัดกิ่งแก้วด้านในมีภาพจิตรกรรมฝาผนังรูปพระพุทธประวัติ

พระวิหารวัดกิ่งแก้ว

พระวิหารก่ออิฐถือปูน วัดกึ่งแก้ว

หน้าบันพระวิหารเป็นไม้ประดับกระจกรูปเทพพนมและลวดลายพันธุ์พฤกษา

หน้าบันพระวิหารส่วนล่างแบ่งออกเป็นช่อง ๆ รูปทศชาติชาดก